

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/198/2019
Identifikačné číslo spisu: 1109228374
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1109228374.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. A. trvale bytom v V. zastúpeného Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Horná Strieborná 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o 55.000 €, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 22C/266/ 2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. apríla 2019 sp.zn. 6Co/14/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 10. apríla 2019 sp.zn. 6Co/14/2019 v napadnutej časti vo veci samej, týkajúcej sa potvrdenia rozsudku v časti vyhovujúcej žalobe a v časti trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 30. apríla 2018 č.k. 22C/266/2009-409 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 €, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície PZ v Nitre uznesením z 13. februára 2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY začal trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 a 2 Trestného zákona. Následne vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície PZ v Nitre uznesením z 1. júla 2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY vzniesol (mediálnym aj) proti žalobcovi obvinenie pre tieto trestné činy. Uznesením Okresného súdu Nitra z 5. júla 2003 sp.zn. 2 Tpr 68/2003 bol žalobca vzatý do väzby a uznesením Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2003 sp.zn. 7 Tpo 38/2003 bol prepustený na slobodu. V súvislosti s trestným stíhaním bol žalobca vo väzbe od 2. júla 2003 do 26. septembra 2003, teda 87 dní. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením z 18. januára 2008 č. VII Gv 117/04-114 trestné stíhanie zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku z dôvodu, že skutok nespáchali obvinení (ani žalobca). Žalobca požiadal 29. júla 2008 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ministerstvo“) o predbežné prerokovanie nároku podľa § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú

rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), ministerstvo ale jeho žiadosti nevyhovelo, preto žalobca podal žalobu (§ 10 zákona č. 58/1969 Zb.).

2. Žalobe v časti, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody vo výške 1.912.50 €, bolo vyhovené už skorším rozsudkom súdu prvej inštancie z 9. júna 2011 č.k. 22C/266/2009-101, ktorý bol vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 55.000 € zrušený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“) z 30. januára 2012 sp.zn. 6Co/234/2011 a ako s celkom rovnako naložil odvolací súd (uznesením z 30. septembra 2015 sp.zn. 6Co/485/2013) i s druhým rozsudkom súdu prvej inštancie v tejto veci (s rozsudkom zo 6. júna 2013 č. k. 22C/266/2009-193), taktiež priznávajúcim žalobcovi plnú požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy 55.000 €.

3. Súd prvej inštancie mal na zreteli, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím, resp. vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti za škodu je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, alebo nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. V prípade, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan trestný čin nespáchal a trestné stíhanie nemalo byť proti nemu začaté. Keďže v danom prípade nebolo preukázané, že by si žalobca zaviniel väzbu sám svojím konaním, resp. že by trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu, že žalobca nebol za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný, prípadne že by mu bola udelená milosť alebo že by bol trestný čin amnestovaný, vznikol mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Podľa názoru súdu prvej inštancie treba žalobcovi [v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.) a s prihliadnutím na ustanovenia zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (ďalej tiež len „zákon č. 215/2006 Z.z.“)] priznať náhradu jeho nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 €, ktorá je primeraná okolnostiam, za ktorých bol vzatý do väzby (dĺžka jeho väzby a odlúčenia od najbližšej rodiny, interné ochorenia, hospitalizácia a psychický stav). Z týchto dôvodov súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 € a vo zvyšku (čo do sumy 48.000 €) žalobu zamietol.

4. Proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal žalobca odvolanie s odôvodnením, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je neprimerane nízka.

5. Naopak proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené, podala odvolanie žalovaná a namietla (o.i.), že v konaní nebol jednoznačne preukázaný vznik nemajetkovej ujmy. Podľa jej názoru súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnych údajov o výške minimálnej mzdy a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške, ktorá nie je primeraná a nezodpovedá účelu a ustanoveniam zákona č. 215/2006 Z.z.

6. Odvolací súd v ďalšom konaní rozsudkom z 10. apríla 2019 sp.zn. 6Co/14/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku (?) podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákonov č. 87/2017 Z.z. a č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“) potvrdil. Už tu sa žiada Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zmeniť, že slovné spojenie „napadnutý výrok“ má opodstatnenie len v spojení s použitím slova „rozsudok“ (resp. uznesenie) bez rovnakého adjektíva (pretože rozhodnutie nižšieho súdu je vždy napadnuté buď ako celok alebo len jeho časť a práve v závislosti od toho, o ktorú z takýchto situácií ide, sa adjektívum napadnutý priraduje buď k rozhodnutiu, alebo k niektorému jeho - tu rozumej „čiastkovému“ výroku - nikdy nie však k oboj súčasne) a že (odhliadnuc od práve uvedeného) použitie slovného spojenia „napadnutý výrok“ (v jednotnom čísle) nemôže obstáť v prípade, v ktorom súčasť preskúmaného rozhodnutia tvorí viac než jeden (i tu rozumej čiastkový) výrok a zároveň tiež viac než jeden jeho výrok je podrobovaný prieskumu na základe opravného prostriedku (o aký prípad šlo aj v tejto konkrétnej veci, v ktorej žalovaná napadla odvolaním prvý - žalobe vyhovujúci výrok rozsudku

súdu prvej inštancie, žalobca naopak svojim odvolaním druhý - žalobu zamietajúci výrok a od oboch odvolaní oboch strán sporu bol závislým - a preto tiež napadnutým - i tretí výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania). Pripomenul, že v zmysle ustálenej judikatúry pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (4M Cdo 15/2009). V konečnom dôsledku bolo trestné stíhanie žalobcu právoplatne zastavené z dôvodu, že skutok nespáchal. Preto treba vychádzať z toho, že zastavenie trestného stíhania žalobcu má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Vzhľadom na to dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené všetky predpoklady vzniku nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 1 až 4 zákona č. 58/1969 Zb. K tomu odvolací súd dodal, že zákon č. 58/1969 Zb. síce neumožňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale podľa ustálenej judikatúry [rozsudok najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 177/2005] nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno priznať v súlade s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V nadväznosti na toto konštatovanie odvolací súd uzavrel, že žaloba je čo do základu dôvodná. Neobstojí preto odvolacia argumentácia žalovanej, že osobná sloboda žalobcu nebola nezákonne obmedzená a že mu nevznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

7. V ďalšom odvolací súd uviedol, že výška náhrady nemajetkovej ujmy musí byť v súlade so zásadou proporcionality a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Poukazujúc na ustanovenie § 5 ods. 1 druhá veta zákona č. 215/2006 Z.z. konštatoval, že by bolo v rozpore s týmito princípmi, pokiaľ by žalobcovi bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.244,50 €, ktorá predstavuje päťdesiatnásobok minimálnej mzdy za rok 2003 (50 x 184,89 €). Podľa názoru odvolacieho súdu teda súd prvej inštancie priznaním náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 € neporušil uvedené zásady. K námietke žalovanej, že žalobca nepreukázal samotný vznik nemajetkovej ujmy, odvolací súd uviedol, že obmedzenie osobnej slobody väzbou je tak závažným zásahom do cti, dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby, že samo o sebe vyvoláva nemajetkovú ujmu na osobnosti fyzickej osoby. Za dôvodné nepovažoval odvolací súd ani námietky žalobcu, ktorý v súvislosti s argumentáciou o určení náhrady nemajetkovej ujmy nízkou sumou poukazyval na dĺžku jeho trestného stíhania, medializovanie prípadu a šikanovanie, ktorému mal byť podrobený vo väzenskej nemocnici.

8. Proti takémuto rozsudku podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Vädu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzovala zo spôsobu, ktorým odvolací súd odôvodnil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 €. Podľa jej názoru nemá táto časť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 rovnakého zákona a je nepreskúmateľná. Súdy oboch inštancií priznali žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške takmer sa blížiacей výške náhrady, ktorá patrí poškodenému v prípade trestného činu majúceho za následok smrť alebo ujmu na zdraví. Odvolací súd, ako vyplýva z odôvodnenia jeho rozsudku, mal síce na zreteľ § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z., toto ustanovenie ale neaplikoval náležite. Skutočná aplikácia tejto právnej úpravy znamená nachádzanie primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy z pohľadu preukázaného zásahu a následkov ním vyvolaných tak, aby nedochádzalo k neodôvodneným rozdielom medzi poškodenými navzájom (v súvislosti s čím žalovaná označila spory, v ktorých boli osobám spoluobvineným so žalobcom priznané náhrady v podstatne nižších sumách). I keď odvolací súd deklaroval zohľadnenie zásad proporcionality a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov, v skutočnosti rozhodol v rozpore s nimi. V danom prípade najmä dostatočne neodôvodnil, na základe čoho dospel k záveru, že žalobcom pociťovaná ujma za 87 dní strávených vo väzbe je porovnateľná smrteľnému následku trestného činu. Ničím konkrétne nevysvetlil, na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel k záveru o primeranosti náhrady vo výške 7.000 €; len stroho poukázal na „okolnosti, za ktorých bol žalobca vzatý do väzby“ a na jeho zdravotný stav. Sám odvolací súd konštatoval (v skoršom zrušujúcom rozhodnutí), že výsledky dokazovania vykonaného dovtedy výsluchom manželky, syna, sestry a priateľa žalobcu sú nedostatočným podkladom pre posúdenie, aká výška náhrady nemajetkovej ujmy je v prípade žalobcu primeraná. Po tomto rozhodnutí odvolacieho súdu doplnil súd prvej inštancie dokazovanie iba krátkym výsluchom žalobcu, ktorý zotrval na svojich dovtedajších vyjadreniach. Nie je preto zrejmé, na základe

čoho odvolací súd to, čo pri skoršom rozhodovaní považoval za nedostatočné, považoval pri neskoršom rozhodovaní už za postačujúce pre priznanie náhrady v tentoraz prisúdenej výške. Vzhľadom na to, že odvolací súd v podstate priznal opodstatnenosť trom zásadným odvolacím námietkam žalovanej (o nesprávne určenej výške primeranej náhrady, nemožnosti zohľadniť zdravotný stav žalobcu a irelevantnosti medializovania žalobcovho prípadu), nemožno jeho rozhodnutie o primeranosti náhrady vo výške 7.000 € považovať za preskúmateľné a náležité odôvodnené, pričom porušením práva na riadne odôvodnenie rozsudku došlo k vade konania uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p.

9. Na bližšie odôvodnenie názoru, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., žalovaná uviedla, že odvolací súd nedôsledne zohľadnil zásadu proporcionality a spravodlivosti usporiadania občianskoprávných vzťahov a pri riešení otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú vo vzťahu k prejednávanej veci predstavujú rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 171/2005, 6 Cdo 37/2012, 6 MCdo 15/2012, 3 Cdo 7/2017 a 3 Cdo 19/2018. Zo všetkých ňou uvádzaných dôvodov navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

10. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť, majúc za to, že napadnutý rozsudok je vecne správny a dostatočne odôvodnený a dovolanie žalovanej podľa neho preto nedôvodné.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo (v napadnutej časti) vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C.s.p.), a to za splnenia podmienky jej reprezentácie v konaní na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba v dovolaní napadnutej časti a v časti majúcej povahu rozhodnutia i na takejto časti závislej zrušiť.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C.s.p. je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

13. Žalovaná dovolaním primárne uvádzala, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu zmätočnosti vyvodzuje z ňou tvrdenej nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či je opodstatnené tvrdenie dovolateľky o tom, že v konaní došlo k namietanej vade zmätočnosti.

15. V zmysle stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu R 2/2016 zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ktorý bol zrušený v rámci C.s.p. práve v súvislosti s nadobudnutím účinnosti všetkých štyroch zákonov reprezentujúcich rekonštrukciu slovenského civilného procesu k 1. júlu 2016). Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Treba zdôrazniť, že i keď C.s.p. v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od vady zmätočnosti (označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“)

môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza aj v súčasnosti). Stanovisko R 2/2016 je preto i v režime novej procesnej úpravy v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

16. Podľa názoru dovolacieho súdu došlo potom v prejednávanej veci k procesnej vade, na ktorú sa vzťahuje druhá veta spomínaného stanoviska.

17. Ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je ale podľa § 387 ods. 3 vety druhej C.s.p. povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

18. Podobne judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Gréc-ko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

19. V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vo vzťahu k priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi iba poznamenal, že priznaním nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 € neporušil súd prvej inštancie zásadu primeranosti, resp. proporcionality. Žalovaná už v odvolaní, ktorým napadla rozsudok súdu prvej inštancie, namietala, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že suma nemajetkového odškodnenia vo výške 7.000 € v súvislosti s nezákonnou väzbou sa súdu javí ako primeraná so zohľadnením „okolností, za ktorých bol žalobca vzatý do väzby“, avšak žalovanej nie je z odôvodnenia rozhodnutia súdu zrejmé, čo pod týmito okolnosťami súd myslel, nakoľko nemajetková ujma bola v konaní uplatňovaná o.i. z titulu rozhodnutia o väzbe, nie z titulu okolností, za ktorých bol žalobca vzatý do väzby. Namietla tiež, že za účelom preukázania existencie nemajetkovej ujmy bol v konaní pred súdom prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom vykonaný len výsluch žalobcu a vznik nemajetkovej ujmy priamo žalobcovi nebol nijakým spôsobom preukázaný, s čím sa nestotožňuje odvolací súd tvrdiac, že samotné vzatie do väzby je natoľko závažným zásahom do cti, dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby, že už v dôsledku toho vzniká nemajetková ujma.

20. Podľa dovolacieho súdu nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že vyššie priblížená odvolacia argumentácia dovolateľky predstavovala „podstatné tvrdenie uvedené v odvolaní“ (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), na ktoré odvolací súd mal dať, avšak - ako je zrejmé z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku - nedal (pokiaľ šlo o „okolnosti vzatia žalobcu do väzby“) „špecifickú odpoveď“. V podstate len ako správne posúdil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil bez toho, aby odôvodnenie jeho rozsudku vyhovelo požiadavkám na riadne odôvodnenie rozhodnutia spôsobom vyplývajúcim z § 220 ods. 2 a § 387 ods. 1 a 3 C.s.p.

21. Osobitne dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku vyslovil, že priznaním nemajetkovej ujmy vo výške 7.000 € neporušil súd prvej inštancie zásadu primeranosti, resp. proporcionality, neposkytol však vysvetlenie, na základe akých skutkových okolností a dôkazov dospel k záveru o primeranosti priznanej výšky odškodnenia, ktorá je len o niečo nižšia, ako maximálna suma, ktorú by bolo možné priznať pri najťažšom následku, akým je smrť. Z rozhodnutia odvolacieho súdu taktiež nie je zrejmé, aké tvrdenia z vykonaných výsluchov považoval za hodnoverné, a ktoré naopak za nepreukázané, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ak navyše odvolací súd akceptoval viaceré námietky žalovanej determinujúce výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie (o nesprávne určenej výške primeranej náhrady, nemožnosti zohľadniť zdravotný stav žalobcu a irelevantnosti medializovania žalobcovho prípadu). Ak podľa skoršieho názoru odvolacieho súdu (z uznesenia sp.zn. 6Co/485/2013) výsledky dokazovania výsluchom manželky, syna, sestry a priateľa

žalobcu nemôžu byť základom pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie je zrejme ani, aký zásadný posun v tomto smere prinieslo len minimálne doplnenie dokazovania v neskoršom čase (výsluchom žalobcu), po ktorom odvolací súd považoval dokazovanie už za dostatočné (hoc aj pre priznanie žalobcovi náhrady nemajetkovej ujmy podstatne nižšou, než ním požadovanou sumou, teda vo výške 7.000 €).

22. U zdôvodnenia výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy navyše šlo o obdobný prípad, aký už tunajší súd riešil v minulosti (napr. v uznesení zo 4. apríla 2018 sp.zn. 7 Cdo 24/2017), a to v tom, že i tu bol namieste záver o poskytnutí (najprv súdom prvej inštancie a po ňom i odvolacím súdom, ktorý plným stotožnením sa s argumentáciou súdu prvej inštancie de facto spojil osud svojho potvrdzujúceho rozsudku s akceptovateľnosťou a dostatočnosťou argumentácie súdu prvej inštancie) prakticky len odpovede žalobcovi, prečo si nemôže nárokovať viac (a teda prečo treba považovať požiadavku na ďalších 48.000 €, prevyšujúcich priznaných 7.000 €, za neakceptovateľnú a rozhodnutie zamietajúce žalobu v takejto časti za správne), rovnako jasne však tým nedošlo k zodpovedaniu i protitázky žalovanej, prečo konkrétne v rámci rozpätia ohraničovaného zdola (ak má byť reč o priznaní náhrady a nie jej nepriznaní) najnižšou jednotkou aktuálnej tuzemskej meny (0,01 €, čiže jedným eurocentom) a zhora práve sumou 7.000 € prisúdenou súdom prvej inštancie je dôvod ustáliť nárok presne na hornej hranici takto vzniknutého rozpätia.

23. Chýbajúce odpovede na otázky sformulované v predchádzajúcich dvoch odsekoch sa nutne museli prejavíť ako nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie v prejednávanej veci (tu v časti účinnej napadnutej dovolaním) a činili dovolanie žalovanej v príslušnej časti dôvodným. Dovolaciemu súdu preto neostávalo iné, než dospieť k záveru, že žalovaná dôvodne namietala nepreskúmateľnosť (arbitrárnosť) dovolaním napadnutého rozsudku.

24. Dovolanie žalovanej za takejto situácie bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ C.s.p.), ale tiež dôvodné (§ 431 C.s.p.), lebo v ňom bolo opodstatnene namietnuté, že súd (odvolací) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Vzhľadom na konštatovanie už prvého dôvodu prípustnosti dovolania (podľa § 420 C.s.p.) dovolací súd už neprístupoval k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovanej, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (podľa § 421 ods. 1 rovnakého zákona). Postupoval pritom v súlade so svojou rozhodovacou praxou, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti (pri ktorej existencii musí vždy dôjsť k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci jeho pôvodcovi na ďalšie konanie) ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné posudzovať otázky súvisiace so správnosťou právneho posúdenia veci (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

26. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C.s.p.). Najvyšší súd preto v súlade s týmito ustanoveniami zrušil iba rozsudok odvolacieho súdu (majúc za to, že náprava zrušením len jeho je v tomto prípade postačujúca), a to výlučne v časti veci samej napadnutej dovolaním žalovanej (tam, kde odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie čo do vyhovenia žalobe, keďže v časti jej zamietnutia by bol na dovolanie subjektívne oprávnený iba žalobca a ten dovolanie nepodal) a v časti trov konania (kde malo rozhodnutie odvolacieho súdu povahu rozhodnutia závislého na jeho rozhodnutí vo veci samej ako celku, teda vrátane rozhodnutia výslovne napadnutého a aj úspešne spochybneného dovolaním žalovanej, tu por. tiež § 439 písm. a/ C.s.p.) a vec mu v rozsahu takéhoto zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

27. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové

rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.